

Sędziowie na pierwszych stronach gazet w 2022 r. - przyczynek do medialnego obrazu sędziego (iThenticate Similarity Report)

ABSTRACT

Opracowanie mieści się w nurcie badań nad medialnym obrazem sędziego będącym składnikiem medialnego obrazu świata. Istotność przedmiotu badań wynika z pozycji i znaczenia sędziego dla funkcjonowania społeczeństwa i państwa oraz współzależności pomiędzy funkcjonowaniem zawodu sędziego, jego prestiżem a tzw. opinią publiczną. Celem artykułu jest odtworzenie obrazu sędziego (jego właściwości i relacji między tymi właściwościami), którego nośnikiem są pierwsze strony gazet. Uzasadniwszy ograniczenie bazy materiałowej do papierowych wydań reprezentatywnych dla polskiego rynku prasowego dzienników ogólnopolskich z 2022r., analizie poddano pierwsze strony trzech tytułów: „Dziennika Gazety Prawnej”, „Gazety Wyborczej” oraz „Naszego Dziennika”. Analizy pozwoliły na: wyłonienie właściwości przypisywanych sędziom w poszczególnych periodykach i na ich ustrukturyzowanie; spostrzeżenie tożsamości środków i zabiegów językowych wykorzystywanych wykorzystanych w analizowanych tytułach prasowych do kształtowania obrazu sędziego i jednoczesnej odmienności obrazów sędziego ukształtowanych na pierwszych stronach analizowanych tytułów; skonstatowanie, że we wszystkich analizowanych tytułach obrazy sędziego jako osobowego reprezentanta sądu (co jednak nie zawsze jest właściwie różnicowane) nie są odbiciem rzeczywistości, ale jej interpretacją, i mają charakter zbioru powiązanych ze sobą subiektywnych i nacechowanych emocjonalnie charakterystyk.

Słowa kluczowe: sędzia, sądy, medialny obraz sędziego, Dziennik Gazeta Prawna, Gazeta Wyborcza, Nasz Dziennik

WSTĘP

Artykuł przez nas przygotowany traktujemy jako cząstkowe opracowanie szerszego problemu medialnego obrazu sędziego (dalej też MO sędziego), będącego składnikiem medialnego obrazu świata (dalej też MOS). Naszym celem jest opisanie obrazu sędziego, którego nośnikiem jest ściśle określony wycinek dyskursu medialnego. Realizując ten cel, chcieliśmy nie tylko wyłonić listę właściwości, które są sędziom przypisywane, ale także zbadać kwestię spójności tego obrazu. Tłumacząc się z zasadności realizacji tak określonego celu, należy sformułować założenia dotyczące zarówno istotności podejmowanego przez nas tematu, jak i doboru przedmiotu analizy. Określenia wymaga także metodologiczna podstawa artykułu.

1. Uzasadnienie istotności tematu badawczego

O istotności zagadnienia MO sędziego decydują trzy przesłanki. (1) Konstatacja znaczenia zawodu sędziego dla funkcjonowania społeczeństwa i państwa oraz powiązane ze sobą założenia (2) wpływu tzw. opinii publicznej na funkcjonowanie zawodu sędziego i (3)

korelacji między MO sędziego a kształtem opinii publicznej odnośnie do zawodu sędziego¹, które można traktować jako współzależne zmienne kształtujące prestiż tego zawodu².

Wydaje się, że jedynie pierwszą z tych przesłanek można uznać za oczywistą. Wiąże się ona z rolą i pozycją sędziego powiązanymi z przypisanymi mu zadaniami. Sędziowie są funkcjonariuszami publicznymi, przedstawicielami władzy sądowniczej, wykonującymi zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości, który sprawują sądy³. Przesądza to o istotnym znaczeniu dla demokratycznego państwa prawnego, jakim jest Rzeczpospolita Polska, nie tylko sądów jako instytucji, lecz także sędziów jako osób orzekających w sprawach należących do właściwości sądów⁴. Znalazło to swoje odzwierciedlenie w określeniu w Konstytucji RP nie tylko fundamentalnych zasad dotyczących sądów sprawujących wymiar sprawiedliwości w RP, lecz także pozycji i gwarancji przynależnych sędziemu. Sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji RP oraz ustawom⁵. Niezawisłość sędziowska jest kategorią złożoną i obwarowaną zróżnicowanymi gwarancjami określonymi normatywnie. Sygnalizacyjnie wskazać należy na: apolityczność, niepołączalność stanowisk, sędziowski immunitet czy też uposażenie materialne⁶. Na status sędziego składa się także konstytucyjnie określone: sposób powoływania, nieusuwalność, dopuszczalność złożenia sędziego z urzędu oraz przeniesienia na inne stanowisko⁷.

Dwie pozostałe przesłanki przekonania o istotności zagadnienia MO sędziego, wymagają udowodnienia, ale ich jednak ich weryfikacja wykracza poza cele naszego artykułu⁸.

¹ Por. np. J. Wasilewski, *Mechanizmy medialne a wizerunek sądu w Polsce z 2010 roku*, [w:] I. Hofman, D. Kępa-Figura (red.), *Współczesne media. Wolne media?*, t. 2: *Oddziaływanie mediów*, Lublin 2010, s. 187-196.

² Por. S. Pilipiec, M. Kępa, *The Prestige of Legal Professions among Students of Law and the Intention to Practice these Professions*, „Studia Iuridica Lublinensia”, 28(4), 2019, s. 65-87, <http://dx.doi.org/10.17951/sil.2019.28.4.65-87>.

³ Art. 2 §1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1429) w zw. z art. 175 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997, nr 78, poz. 483, ze zm.), powoływanej także jako Konstytucja RP oraz art. 115 § 3 pkt 3 *in principio* ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.); S. Tkacz, *Sędzia jako osoba sprawująca „wymiar sprawiedliwości”*, *Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegł. Prawa i Administracji*. T. 110 (2017), s. 177-203.

⁴ Art. 2 Konstytucji RP oraz W. Sokolewicz, M. Zubik, *Uwagi do art. 2 Konstytucji RP*, [w:] L. Garlicki, M. Zubik (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2016, s. 109.

⁵ Art. 178 ust. 1 Konstytucji RP. Por. P. Wiliński, P. Karlik, *Uwagi do art. 178 Konstytucji RP*, [w:] M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja 179. Tom II. Komentarz art. 87- 243*, Warszawa 2016, 1007- 1039 oraz zawarta tam literatura, a także wyroki TK z dnia: 24 czerwca 1999 r., K 3/98, LEX nr 33153 i 9 marca 2016 r., K 47/15, LEX nr 2001892.

⁶ Art. 46 ust. 2, art. 178 ust. 2 i 3, art. 181 Konstytucji RP.

⁷ Art. 179 i art. 180 ust. 1 i 2 Konstytucji RP. Por. T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski, [w:] J. Gudowski (red.), *Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 123 n.

⁸ Por. J. Czapska, *Wizerunek sądu w opinii społecznej*, [w:] M. Borucka-Arctowa, K. Pałeczki (red.), *Sądy w opinii społeczeństwa polskiego*, Kraków 2003, s. 13- 70.

Ważnym dla opracowania argumentem potwierdzającym słusność założenia (3) są badania CBOS z 2022 roku dotyczące przekonań badanych odnośnie do tego, co wpływa na ich poglądy na temat polskich sądów i sądownictwa. Jak widzimy na wykresie (por. ryc.1), 52% badanych, odpowiadając na pytanie „¹⁴ Czy Pana(i) poglądy na temat polskich sądów i sędziów są oparte przede wszystkim na...?”, wybrało odpowiedź „wiedza z telewizji, gazet, internetu”.

Czy Pana(i) poglądy na temat polskich sądów i sędziów są oparte przede wszystkim na:

Ryc. 1. Przekonanie o źródłach własnych poglądów na temat polskich sądów i sędziów w opinii badanych przez CBOS.

Źródło: Komunikat z badań CBOS Nr 95/2022, Społeczne oceny wymiaru sprawiedliwości, lipiec 2022, rys. 5, s. 7, ¹⁴ https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2022/K_095_22.PDF [dostęp: 15.04.2023r.].

2. Uzasadnienie wyboru przedmiotu analizy

Zawężając nasze zainteresowania MO sędziego do kwestii obrazu, którego rezerwuarem są pierwsze strony polskich gazet z 2022 roku, kierowałyśmy się potrzebą opracowania tej części MO sędziego, która oddaje jego aktualną specyfikę i która ma największą siłę społecznego oddziaływania.

Wybierając rodzaj medium, skupiłyśmy się na prasie, ponieważ - jak można przeczytać w *Raporcie AUDYT PBC (dawniej ZKDP). Rozpowszechnianie Tytułów Prasowych w 2022 r.*

„prasa ma największy wpływ na kształtowanie opinii w Polsce. W 2022 r. w rankingu najbardziej opiniotwórczych mediów, prowadzonym przez Instytut Monitorowania Mediów, prasa miała aż 33% w wynikach cytawalności, telewizja 27%, portale internetowe i radio po 20%.” (*Raport Audyt PBC 2022.pdf* [dostęp 1.07.2023]).

Ograniczając ogląd polskiego rynku prasowego do gazet codziennych, kierowałyśmy się z kolei dwoma względami – tym, że na polskim rynku prasowym największy udział mają

właśnie dzienniki (por. [Raport Audyt PBC 2022.pdf](#) [dostęp 1.07.2023]), oraz tym, że częstość ich wydania czyni je, z jednej strony, najbardziej czułym barometrem dyskursu publicznego, a z drugiej strony, narzędziem systematycznego oddziaływania społecznego.

Z polskiej prasy codziennej wybrałyśmy trzy jej tytuły - „Dziennik Gazetę Prawną”, „Gazetę Wyborczą” oraz „Nasz Dziennik”⁹. Kierowałyśmy się przy tym, po pierwsze, formalnymi uwarunkowaniami publikacji prasy, takimi jak czas obecności na rynku wydawniczym i zasięg dystrybucji. Wybrałyśmy wskazane dzienniki ze względu na długotrwałość obecności na rynku (GW - od 1989r.; NS - od 1998r.; DGP - od 2009r) oraz ogólnopolski zasięg. Po drugie, uwzględniliśmy tematyczno-pragmatyczne zmienne różnicujące dyskurs prasowy, ponieważ decydują one o relacji między MOS a rzeczywistością, o której media „mówią”. I tak zestawienie katolicko-narodowego „Naszego Dziennika” i liberalnej (centro-liberalnej) „Gazety Wyborczej” pozwala na uwzględnienie ideologicznego zróżnicowania dyskursu prasowego. Natomiast zestawienie obu tych ogólnotematycznych tytułów z „Dziennikiem Gazety Prawnej”, czyli dziennikiem, którego nie wyróżnia profil ideologiczny, ale profil tematyczny (prawno-gospodarczy) – na zbadanie uzależnienia MO sędziego od tematycznej specyfiki jego nośnika.

Analizie poddałyśmy zatem tytuły prasowe codziennie i długotrwanie oddziałujące na ustabilizowane grupy odbiorcze. A zatem – prawdopodobnie – tytuły o wysokiej opinotwórczości. Dodatkowym potwierdzeniem opinotwórczości dwóch z trzech branych pod uwagę tytułów – GW i DGP – są wyniki Raportu Polskich Badań Czytelnictwa (dawniej Związku Kontroli Dystrybucji Prasy) dotyczące rozpowszechniania tytułów prasowych właśnie w 2022r., a przygotowane od prawie 30 lat jako źródło informacji dla rynku reklamowego (por. ryc. 2), a także wyniki badań cytowalności prasy (nazywane badaniami opinotwórczości) prowadzone przez Instytut Monitorowania Mediów, pokazujące pozycję GW i DGP w relacji do nadawców reprezentujących różne kanały przekazu (por. ryc. 3) oraz w rankingu ograniczonym do nadawców prasowych (por. ryc. 4).

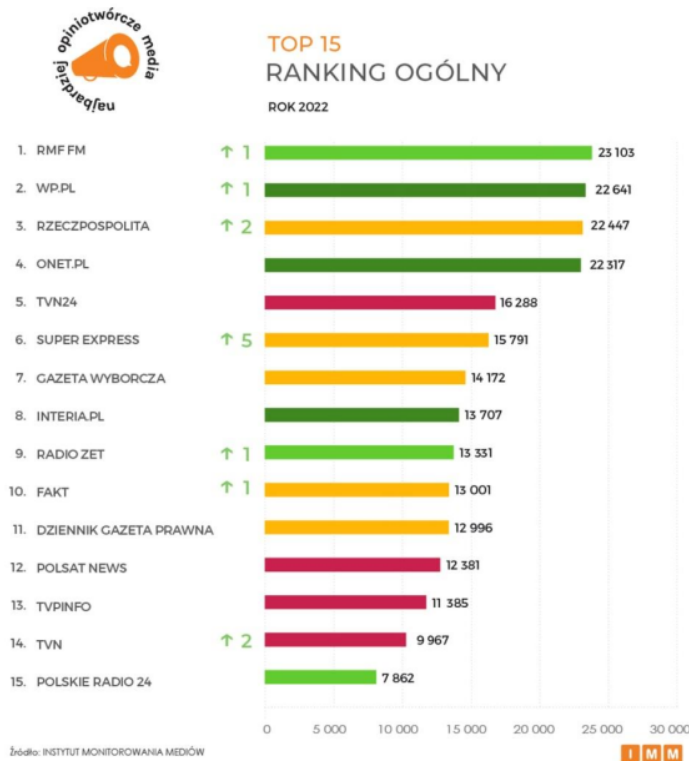
⁹ Ze względu na konieczność częstego używania nazw dzienników poddawanych analizie jako ich zamiennik stosowane będą skróty tych nazw „Dziennik Gazeta Prawna” – DGP, „Gazeta Wyborcza” – GW, „Nasz Dziennik”- ND.

Faculty of Law and Administration

TYTUŁY	PŁATNE			BEZPŁATNE
	Sprzedaż Wydania	Sprzedaż Wydania Drukowanego	Sprzedaż E-wydania	Rozpowszechnianie Bezpłatne Wydania
Dzienniki ogólnopolskie - suma średnich	384 886	334 783	50 104	-
Fakt Gazeta Codzienna	138 160	137 919	241	-
Super Express	80 433	80 196	237	-
Gazeta Wyborcza	48 133	46 764	1 368	-
Rzeczpospolita	34 057	19 852	14 205	-
Dziennik Gazeta Prawna	31 139	14 838	16 301	-
Gazeta Podatkowa	20 604	16 323	4 281	-
Przegląd Sportowy	15 629	14 360	1 269	-
Puls Biznesu	13 137	3 097	10 041	-
Parkiet Gazeta Giełdy	3 594	1 434	2 161	-

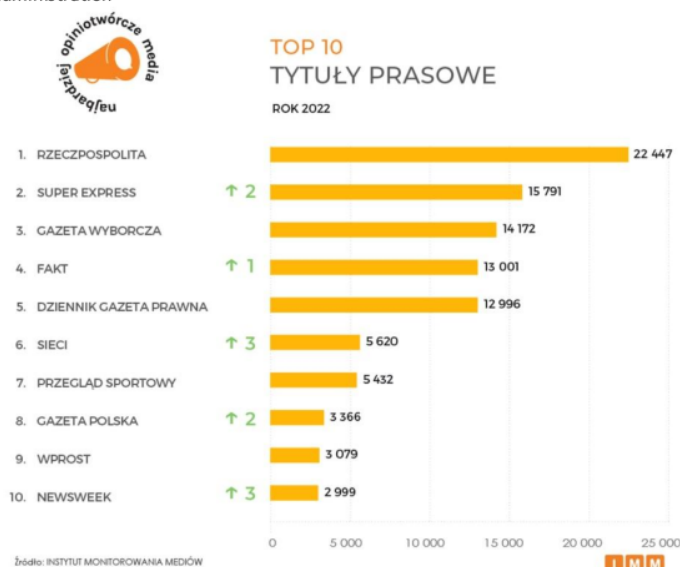
Ryc. 2. Sprzedaż wydań dzienników ogólnopolskich w 2022r. - wyniki Raportu Polskich Badań Czytelnictwa.

Źródło: Raport AUDYT PBC (dawniej ZDKP). *Rozpowszechnianie Tytułów Prasowych w 2022. Raport Audyt PBC 2022.pdf* [dostęp: 5.04.2023].

Ryc. 3. Wyniki badań cytawalności prasy – ranking ogólny.

Źródło: Instytut Monitorowania Mediów. *RMF FM najbardziej opiniotwórczym tytułem mediowym 2022 roku | IMM - monitoring mediów* [dostęp 10.04.2023].

Ryc. 4. Wyniki badań cytawalności prasy – „top 10 tytułów prasowych”.

Źródło: Instytut Monitorowania Mediów ([RMF FM najbardziej opiniotwórczym tytułem mediowym 2022 roku | IMM - monitoring mediów](#) [dostęp 10.04.2023]).

Choć analogiczne dane dotyczące czytelnictwa oraz cytawalności „Naszego Dziennika” nie są publikowane, nie zrezygnowaliśmy z analizy tego tytułu ze względu na jego wyrazisty ideologiczny profil.

Analizę GW, ND i DGP ograniczyliśmy czasowo i „przestrzennie” do pierwszych stron ich papierowych wydań z 2022. Oglądowi poddałyśmy wydania papierowe z uwagi na to, że dostęp do nich nie jest obciążony wykluczeniem cyfrowym. Poddałyśmy analizie dozwolone wydania z roku 2022 (czyli z ostatniego pełnego roku kalendarzowego), ponieważ badania opiniotwórczości rynku prasowego prowadzone są w rocznych cyklach. Ograniczyłyśmy się przy tym do analizy pierwszych stron tych wydań, ponieważ - jak syntetycznie wyraziła to M. Ślawska – pierwsza strona gazety:

„jest formułą nawigującą po rzeczywistości i po tym, co czytelnik może znaleźć wewnątrz danego numeru. [...] Jest ona miejscem pierwszego kontaktu z opisem wydarzeń prezentowanych na łamach gazety – przekątnikiem przyjętej wizji rzeczywistości konkretnej grupy ludzi, redakcji i pracujących w niej dziennikarzy. Pierwsza strona jest prezentacją pewnego punktu widzenia i własnych „interesów” redakcji, wydawcy [...] [wnosi – DKF i MK] określone treści oraz odpowiednio zróżnicowany ładunek aksjologiczny i emocjonalny. W makrostrukturze pierwszej strony dochodzi do swoistego sterowania odbiorem tekstu, ale i rzeczywistości”¹⁰.

¹⁰ M. Ślawska, *Pierwsza strona dzienników ogólnopolskich – przestrzeń radykalizacji?*, [w:] I. Kawka, W. Prażuch, M. Ślawska (red.), *Transmedialne i multimodalne narracje i dyskursy w obliczu zagrożeń cywilizacyjnych. Radykalizacja języka i postaw Polaków w XXI wieku*, Kraków 2023, s. 236-237.

O istotności tekstotwórczych i pragmatycznych zadań pierwszej strony dla badań, dla których ważny jest punkt widzenia nadawcy prasowego, świadczy – jak zauważyła badaczka prasy M. Wojtak - staranność opracowania tego fragmentu wydań prasowych.¹¹ Tę staranność opracowania traktować można jako dowód nieprzypadkowości sposobu mówienia o rzeczywistości na łamach pierwszych stron.

Kończąc uzasadnienie wyboru przedmiotu analizy, należy poruszyć kwestię kwalifikowania tekstów z pierwszych stron GW, ND i DGP 2022r. jako składników bazy materiałowej. Tworząc tę bazę, ze względu na podobieństwo prawnych i medialnych identyfikacji relacji kategorii *sędzia* i *sąd*, wybrałyśmy teksty, których tematem był sędzia lub sąd. W literaturze z zakresu prawa, w której obowiązuje profesjonalno-naukowo-normatywna perspektywa oglądu rzeczywistości, zawarty jest pogląd, że sędziowie są reprezentantami wymiaru sprawiedliwości, ponieważ wykonują zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości sprawowanego przez sądy jako instytucje. Z tego względu sędziowie uważani są za substrat podmiotowy (uosobienie) sądu¹². Medialną wersję tej relacji pokazują przekazy dziennikarskie, ponieważ są one uzależnione nie tylko od perspektywy profesjonalnej, ale i perspektywy potocznej¹³. W tekstach medialnych pojęcia sędziego i sądu nie są właściwie rozróżniane. Przeciwnie, często są one utożsamiane. Znalazło to także swoje odzwierciedlenie w przywoływanych badaniach dotyczących społecznych ocen wymiaru sprawiedliwości (por. ryc. 1).

3. Podstawa metodologiczna prowadzonych analiz

Metodologiczną podstawę artykułu współtworzy połączenie perspektyw prawniczej i mediolingwistycznej. Przejawem pierwszej z nich jest oparcie w wiedzy o statusie i sposobie funkcjonowania bytów rzeczywistości prawnej (m.in. o statusie sędziego oraz relacji między personalnym i instytucjonalnym aspektem funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości).

¹¹ Por. M. Wojtak, *Konfiguracja gatunkowa charakterystyczna dla pierwszej strony gaz 6*, [w:] I. Borkowski, A. Woźny (red.), *W kulturze pierwszych stron*. Wrocław 2005, s. 37, a także: T. Piekot *Pi 7*wsza strona gazety jako komunikat, „Rozprawy Komisji Językowej XXXI W TN”, Wrocław 2005; M. Ślawska, *Przestrzeń pierwszej strony gazety na przykładzie lokalnych dodatków „Dziennika Zachodniego”*, [w:] S. Michalczyk, K. Brzoza (red.), *Komunikowanie lokalno-regionalne w dobie społeczeństwa medialnego. Problemy teoretyczno-praktyczne*, t. 1, Katowice 20 ¹⁰

¹² Tak m.in. M. Grzymisławska-Cybulska, *Bezstronność sądu i sędziego jako ele 40*t budowania zaufania do władzy sądowniczej, *Przegląd Sejmowy* nr 5 (142) ³⁴ 7, s. 15- 31, postanowienia NSA z dnia: 16 października 2012 r., I OSK 1886/12, LEX nr 1269635 i 17 października 2012 r., I OSK 1876/12, LEX nr 1325008 i ¹¹ powienie SN z dnia 16 października 2016 r., I NOZP 2/19, LEX nr 2749005.

¹³ K. Daniel, *Normatywny i społeczny obraz sędziego*, [w:] M. Borucka-Arctowa, K. Pałeczki (red.), *Sądy w opinii społeczeństwa polskiego*, Kraków 2003, s. 89- 147.

Przejawem drugiej natomiast – wykorzystanie kategorii MOS, rozumianej jako „pewnego rodzaju interpretacj[a] tak zwanego świata rzeczywistego”¹⁴ oraz zasady wewnętrznej motywacji cech konotacyjnych R. Tokarskiego¹⁵ przejętej przez mediolingwistykę z metodologii językowego obrazu świata na potrzeby badań MOS¹⁶. Zgodnie z logiką wewnętrznej motywacji cech konotacyjnych poszczególne właściwości obrazu sędziego pozostają ze sobą w związkach znaczeniowych, motywują się i wyznaczają kierunek rozwoju znaczeniowego słowa *sędzia*, a tym samym - kierunek rozwoju skojarzeń łączonych z nazywanym fragmentem rzeczywistości.

W konsekwencji w artykule zastosowano zarówno metody wypracowane w naukach prawnych, jak i metody prasoznawcze i lingwistyczne właściwe mediolingwistyce jako subdyscyplinie nauk o komunikacji społecznej i mediach oraz językoznawstwa. Wykorzystanie klasycznych metod wypracowanych w naukach prawnych, głównie metody formalno-dogmatycznej, operującej regułami wykładni nie tylko językowej, lecz również celowościowej i systemowej, pozwoliło na analizę regulacji konstytucyjnych oraz ustawowych normujących pozycję i zadania sędziów oraz sądów. Przy czym uwzględnienie koncepcji trójpodziału władzy i umiejscowienia władzy sądowniczej oraz powiązana z nimi niezawisłość sędziowska¹⁷ są konsekwencją zastosowania metody teoretyczno-prawnej. Z kolei, opisując obraz sędziego, którego nośnikiem są pierwsze strony zróżnicowanych tematycznie i spolaryzowanych ideologicznie dzienników prasowych uwzględniliśmy rozwiązania metodologiczne wypracowane na gruncie prasoznawczym (analizę zawartości prasy), na gruncie lingwistycznym (semantyczną i pragmatyczną analizę jakościową wypracowaną na potrzeby opisu językowego obrazu świata), a także na gruncie autonomizujących się badań mediolingwistycznych (analizę multimodalną). Metody te pozwoliły na opisanie skojarzeń łączonych z danym fragmentem rzeczywistości, określenie natężenia występowania tych skojarzeń oraz stopnia jawności sądów o rzeczywistości, będących źródłem tych skojarzeń. Metody ilościowej i porównawczej analizy pierwszych stron DGP, GW, ND z roku 2022 łączymy z oboma nurtami badawczymi - prawoznawczym i pozaprasoznawczym.

¹⁴ D. Kępa-Figura, *Medialny obraz świata – prolegomena*, [w:] P. Kąśa, R. Tokarski, M. Vojteková (red.), *In 42 retácie sveta v jazyku*, Prešov 2015, s. 142.

¹⁵ Por. R. Tokarski, *Semantyka barw we współczesnej polszczyźnie*, Lublin 1995, s. 24-5; R. Tokarski, *Ramy interpretacyjne a problemy kategoryzacji (przyczynek do tzw. definicji kognitywnej)*, [w:] R. Grzegorzcykow, A. Pajdzińska (red.), *Językowa kategoryzacja świata*, Lublin 1996, s. 104.

¹⁶ Na temat: D. Kępa-Figura, *Mediolingwistyka otwarta*, w druku.

¹⁷ Por. wyrok TK z dnia 19 kwietnia 1999 r., K 8/99, LEX nr 36399.

4. Sędziowie na pierwszych stronach - ilościowa i jakościowa analiza bazy materiałowej

4.1. Sędziowie na pierwszych stronach „Dziennika Gazety Prawnej” 2022r.

Analiza zawartości DGP 2022 pokazała, że obraz sędziego kształtowany jest na 19 pierwszych stronach z 252 analizowanych wydań DGP. Przy czym temat ten w 3 przypadkach na 19 pojawia się w ramach realizacji tekstu otwarcia (czyli tekstu, którego znaczenie podkreślone jest objętością, dodaniem obrazu, umiejscowieniem na stronie, wielkością liternictwa), a w 2 kolejnych zapowiedziach konkuruje o uwagę czytelnika jedynie z tekstem otwarcia. Wszystkie 19 to zapowiedzi rozwinięć publikowanych w głównej części wydania dziennego lub w dodatkach tematycznych.

Dla kształtowania obrazu sędziego znaczące są już tytuły, w których pojawiła się interesująca nas tematyka (por. ryc. 5).

- *Sąd Najwyższy z przechwytem* [10.01]
- *Jak usunąć sędziego złodzieja* [20.01]
- *Sędzia delegowany, wyrok za zabójstwo uchylony* [22.02]
- *O sędziach od Sasa do lasa* [24.03]
- *TSUE daje oręż neosędziom* [30.03]
- *Sędziowie bez weryfikacji* [28.04]
- *Sędzia frankowicz może orzekać* [16.05]
- *I prezes SN krytykuje pomysł na przebudowę sądownictwa* [26.05]
- *Spór o majątki sędziów TK na nowych torach* [4.07]
- *Abolicja dla sędziów* [5.07]
- *Stara izba znika, nowa pod lupą Brukseli* [11.07]
- *KPO bez sędziów nie ruszy* [26.07]
- *„Tu nie chodzi o żadną praworządność”* [8.08]
- *Nie tylko w SN testują sędziów* [29.08]
- *Pierwszy taki test w NSA* [1.09]
- *Rada legislacyjna ostrzega przed splaszczaniem sądów* [7.09]
- *Sędziowie za 100 punktów* [22.09]
- *Wydłużone kadencje sędziów* [3.10]
- *Izba jest zgodna z wyrokiem TSUE* [7-9.10]

Ryc. 5. Tytuły tekstów DGP współtworzących bazę materiałową.

Źródło: Opracowanie własne.

Analizy tych artykułów pokazały, że na pierwszych stronach DGP z 2022 r. uaktywniane są trzy równoległe charakterystyki wpływające na kształtowanie się MO sędziego: ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’, ‘sędziowie popełniający pospolite przestępstwa są bezkarni’, ‘sędziom przysługują specjalne prawa’. Pojawienie się innych charakterystyk – zgodnie z zasadą

wewnętrznej motywacji cech konotacyjnych – można potraktować jako ich uszczegółowienie (por. ryc. 6).¹⁸

[1] ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’

[1a] ‘sędziowie są podzieleni na przedstawicieli „wcześniejszego” porządku i „nowego” porządku’

[1a1] ‘sędziowie polscy, funkcjonując w realiach współwystępowania dwóch porządków w polskim sądownictwie: „wcześniejszego” i „nowego”, są ze sobą w konflikcie’

[1a2] ‘przedstawiciele nowego porządku oceniani negatywnie, a dotychczasowego porządku pozytywnie’

[1a3] ‘przedstawiciele dotychczasowego porządku są pod presją nowego porządku w sądownictwie’

[1b] ‘(polscy) sędziowie są chronieni przez Komisję Europejską’

[2] ‘sędziowie popełniają pospolite przestępstwa i charakteryzują się cechami niezgodnymi z oczekiwaną atrybucją sędziego jako osobowego reprezentanta sądu’

[2a] ‘sędziowie popełniający pospolite przestępstwa są bezkarni’

[3] ‘sędziom przysługują specjalne prawa’

Ryc. 6. Struktura właściwości przypisywanych sędziemu/sądowi na pierwszych stronach DGP 2022r.

Źródło: Opracowanie własne.

4.1.1. DGP – ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’

Charakterystyka ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ wprowadzana jest we wszystkich analizowanych publikacjach, ale na różnych poziomach jawności. Wprost - jedynie w dwóch zapowiedziach dotyczących tego samego wątku tematycznego. W *Sędziowie bez weryfikacji* – w oddziennikarskiej wypowiedzi mówiącej o udziale Ministra Sprawiedliwości w obsadzaniu stanowisk sędziowskich – i w *Rada legislacyjna¹⁹ ostrzega przed splaszaniem sądów*, w której w formie mowy zależnej, będącej sposobem prezentowania czyjegoś poglądu, relacjonowana jest opinia Rady Legislacyjnej (por. ryc. 7).

¹⁸ Wszystkie pogrubienia pochodzą od Auterek. Za ich pomocą wyróżniono numery identyfikujące miejsce zajmowane przez charakterystykę w strukturze właściwości przypisywanych sędziemu/sądowi oraz tytuły analizowanych publikacji dziennikarskich.

¹⁹ Wszystkie cytowania są przywoływane w pisowni oryginalnej.

Sędziowie bez weryfikacji

SĄDOWNICTWO

Sędziowie sądów rejonowych, okręgowych i apelacyjnych po spłaszczeniu struktury sądownictwa z mocy ustawy staną się sędziami sądu powszechnego, bez weryfikacji. Jednak o tym, gdzie będą orzekać, zdecyduje minister sprawiedliwości. On będzie także decydował o tym, kto awansuje do sądów regionalnych, które zastąpią obecne sądy apelacyjne. ©³ B6

go, bez weryfikacji. Jednak o tym, gdzie będą orzekać, zdecyduje minister sprawiedliwości. On będzie także decydował o tym, kto awansuje do sądów regionalnych, które zastąpią obecne sądy apelacyjne. ©³ B6

Rada legislacyjna ostrzega przed spłaszczeniem sądów

SĄDOWNICTWO

Małgorzata Kryszkiewicz
malgorzata.kryszkiewicz@infor.pl

Planowana reforma sądów powszechnych może prowadzić do uznania, że jej celem nie jest poprawa funkcjonowania sądów, lecz jedynie pozbycie się niewygodnej ze względów politycznych grupy sędziów – ostrzega Rada Legislacyjna przy Prezesie Rady Ministrów. Chodzi o projekty autorstwa Mi-

nisterstwa Sprawiedliwości, które mają doprowadzić m.in. do spłaszczenia struktury sądownictwa. Zdaniem rady planowane zmiany mogą się spotkać m.in. z zarzutami naruszenia sędziowskiej niezawisłości, co może doprowadzić do konieczności wycofania się przez rząd z projektowanych rozwiązań. Mowa jest również o ryzyku upolitycznienia decyzji dotyczących awansów sędziów. ©³ B6

Ryc. 7. Upolitycznienie sędziów/sądów jako jawna ocena – zapowiedzi z jedynek DGP.
Źródło: DGP – od lewej [28.04]. [7.09].

W pozostałych analizowanych publikacjach charakterystyka [1] pojawia się w wyniku zastosowania zabiegów językowych zmniejszających jawność wypowiedzi. Przykładem uaktywniania tej właściwości na niskim poziomie jawności jest zapowiedź *Sąd Najwyższy z przechwytem* (por ryc. 8). Odczytanie tej właściwości jest konsekwencją przedstawienia mechanizmu wpływu punktu kancelaryjnego SN, czyli organizacyjnej komórki tej instytucji, na działalność SN. Przyjęcie presupozycji ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ jest konieczne, aby można było usensownić praktykę przekazywania przez punkt kancelaryjny wniosków adresowanych do Prezesa Izby Karnej SN (reprezentującego wcześniejszy porządek w polskim sądownictwie) – jak zostało napisane w zapowiedzi – *do jednej z dwóch nowych izb SN – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych*, a właściwie, aby można było zrozumieć stanowisko (reprezentujących „nowy” porządek) I Prezes SN oraz Prezes IKNiSP, które uważają, że w wyniku działalności punktu kancelaryjnego *do żadnych naruszeń nie doszło*.

Sąd Najwyższy z przechwytem

SPRAWIEDLIWOŚĆ

Do Izby Karnej SN nie docierają wnioski o wyłączenie sędziego – alarmuje kierownictwo tej izby. Choć są adresowane do prezesa IK SN, przechwytuje je punkt kancelaryjny i przekazuje do jednej z dwóch nowych izb SN – Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicz-

nych. Zdaniem Michała Laskowskiego, prezesa IK, dzieje się to w trybie pozaustawowym. Dlatego też skierował on pismo do I prezesa SN oraz prezesa IKNiSP SN i zażądał oddania skierowanych do Izby Karnej wniosków o wyłączenie sędziego. Adresatki pisma uważają jednak, że do żadnych naruszeń nie doszło. ©³ B7

Ryc. 8. Zapowiedź *Sąd Najwyższy z przechwytem*.

Przy czym z charakterystyką ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ powiązana jest tutaj negatywna ocena tego, że polskie sądownictwo od polityki uzależnione być może. Śladem tej oceny są dwa mechanizmy uruchomione w tytule. Po pierwsze, niezrozumiałość słowa *przechwyt*, którego znaczenia nie doprecyzowuje kontekst nadrzędnego składniowo wyrażenia *Sąd Najwyższy*, można uznać za przejaw złamania Grice’owskiej maksymy sposobu i sygnał zainicjowania wnioskowania konwersacyjnego²⁰ prowadzącego do odczytania właściwości [1]. Lektura zapowiedzi pokazuje bowiem, że nominacyjne określenie mechanizmów SN mianem *przechwyty* wiąże się z wykorzystaniem czasownika *przechwytywać* jako określenia czynności wykonywanej przez punkt kancelaryjny SN podlegający I Prezes kierującej pracami SN. Po drugie, wykorzystanie słowa *przechwyt* jako terminu należącego do profesjolektów sportowych (głównie profesjolektów niektórych gier zespołowych, np. koszykówki) oraz profesjolektu wojskowego²¹ prowadzi do włączenia tematyki polskiego sądownictwa w zakres oddziaływania metafor pojęciowych POLITYKA TO SPORT i POLITYKA TO WOJNA²². Koncepcja metafory pojęciowej jako mechanizmu myślenia o rzeczywistości jest przyczółkiem interpretacyjnym wpływu na MO sędziego zespołu cech motywowanych charakterystyką [1a] ‘sędziowie są podzieleni na przedstawicieli „wcześniejszego” porządku i „nowego” porządku.

Należy dodać, że wartościowanie porządków „wcześniejszego” i „nowego” wprowadzane jest w tekście także w inny sposób – przez wykorzystanie wywołującego pozytywne skojarzenia słowa *alarmuje* do nazwania działania przedstawicieli IKS N (*kierownictwo [...] Izby Karnej SN [...] alarmuje*) i skonstruowanie wagi argumentacji przedstawicieli Izby Karnej i argumentacji I Prezes SN i Prezes IKNiSP. Podczas gdy przedstawiciele „dotychczasowego” porządku przywołują autorytet ustawy (*Zdaniem Michała Laskowskiego, prezesa IK, dzieje się to w trybie pozaustawowym*), przedstawicielki „nowego”

²⁴ D implikaturze konwersacyjnej w jednopoziomowej (masowej) komunikacji medialnej: D. Kępa-Figura, *Wnioskowanie ukierunkowane kontekstem pragmatycznym w komunikacji medialnej*, [w:] I. Matusiak-Kempa, S. Przybyszewski (red.), *Nowe zjawiska w języku, tekście i komunikacji III. Kontekst a komunikacja*, Olsztyn 2011, s. 279-291. 38

²¹ W internetowej wersji *Słownika języka polskiego PWN* można przeczytać, że *przechwyt* to: „w niektórych grach zespołowych: przechwycenie piłki będącej w posiadaniu jednej drużyny przez zawodnika drużyny przeciwnej” i „wykrycie nieprzyjacielskiego samolotu w celu zaatakowania go i zniszczenia”. *przechwyt – Słownik języka polskiego PWN* [dostęp 1.05.2023]. 17

²² Odwołujemy się tutaj do koncepcji metafory pojęciowej G. Lakoffa i M. Johnsona: „Sy 49 i pojęć, którymi się zwykle posługujemy, by myśleć i działać, 27 w swej istocie metaforyczny”, to znaczy „procesy myślenia są w głównej mierze metaforyczne”, a „[i]stotą metafory jest rozumienie i doświadczanie pewnego rodzaju rzeczy w terminach innej rzeczy” (G. Lakoff, M. Johnson, *Metafory w naszym życiu*, Warszawa 1988, s. 25).

porządku opierają się na własnej opinii ³ (*Adresatki pisma uważają jednak, że do żadnych naruszeń nie doszło*).

Jak zaznaczyliśmy na początku niniejszego paragrafu, w analizowanych publikacjach z DGP nadrzędną znaczeniowo charakterystykę ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ rozwijają cechy szczegółowe ([1a] i podrzędne wobec niego sądy [1a1], a także [1a2], [1a3]). Niektóre z tych cech pojawiły się w zapowiedzi *Sąd Najwyższy z przechwytem*, której analiza została w naszym artykule przedstawiona. Rezygnując z prezentacji szczegółowych analiz publikacji całej bazy materiałowej DGP, odnotujemy jeszcze występujące w nich synonimiczne określenia *sędziego*, będące wyrazistym dowodem wpływu na obraz sędziego DGP charakterystyki [1a] ‘sędziowie są podzieleni na przedstawiciele „wcześniejszego” porządku i „nowego” porządku’ oraz właściwości wobec [1a] podrzędnych. Mamy tu na myśli zarówno jednowyrazowe neologizmy słotwórcze, jak i wyrażenia:

- „dobrozmianowy” *prezes sądu* - o Dariuszu Klisiu (w: *Sędzia delegowany, wyrok za zabójstwo uchylony*);
- *neosędziowie* (w: *TSUE daje oręż neosędziom*) i „nowi” *sędziowie* ([11.07] - o sędziach powołanych przez KRS po jej reformie w 2017r.);
- „starzy” *sędziowie* ([11.07] - o sędziach powołanych przez KRS przed jej reformą w 2017r.).

Odnutować także należy wprowadzenie w DGP charakterystyki [1b] ‘(polscy) sędziowie są chronieni przez Komisję Europejską’. Odczytanie jej w tekście otwarcia „*Tu nie chodzi o żadną praworządność*” (por. ryc. 9) wymaga kompetencji odbiorczych, których można oczekiwać od czytelników tego specjalistycznego periodyku: umiejętności rozróżnienia treści relacjonowanych i stanowiska, które wobec tych treści przyjmują autorzy artykułu.

„Tu nie chodzi o żadną praworządność”

WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Pierwsza prezes Sądu Najwyższego w wywiadzie dla DGP ostro odpowiada Ursuli von der Leyen. Nie zamierza wydawać żadnych zarządzeń wstrzymujących sędziów. Jednocześnie nie widzi drogi wyjścia z trwającego impasu wokół polskiego sądownictwa na linii rząd-Komisja Europejska

Grzegorz Osiecki
Tomasz Żółciak
dgp@infop.pl

– Nie rozumiem, dlaczego kara (1 mln euro dziennie – red.) jest naliczana i nie wiem, co zrobić, żeby nie była naliczana. Po ostatnich wypowiedziach Ursuli von der Leyen odnoszę wrażenie, że tu nie chodzi o żadną praworządność – mówi Małgorzata Manowska. W ten sposób odnosi się do słów szefowej Komisji, która w wywiadzie dla DGP powiedziała, że prezydencka nowelizacja ustawy o SN „nie gwarantuje sędziom możliwości kwestionowania statusu innego sędziego bez ryzyka, że zostaną pociągnięci do odpowiedzialności dyscyplinarnej”.
Małgorzata Manowska podziela też pogląd wyrażany w Pałacu Prezydenckim, że Komisja przekroczyła czerwoną linię, np. żądając, by każdy sędzia w Polsce mógł

„po uważaniu” kontrolować status innego sędziego. – Nie wiem, czy szefowa KE legitymuje się wykształceniem prawniczym, ale jej słowa traktuję jako pewien lapsus, przejęzyczenie – mówi I prezes SN. Zapowiada, że nie zamierza wydawać żadnych zarządzeń wstrzymujących sędziów od orzekania, inaczej niż w zeszłym roku, gdy wstrzymała bieg spraw w kwestionowanej przez TSUE Izbie Dyscyplinarnej. Właśnie rusza formowanie nowej Izby Odpowiedzialności Zawodowej, która ma

Jutro I prezes SN wylosuje 33 sędziów SN, spośród których prezydent wybierze 11 tworzących nową izbę

zastąpić Izbę Dyscyplinarną. Jutro I prezes SN wylosuje 33 sędziów SN, spośród których prezydent wybierze 11 tworzących nową izbę.

Małgorzata Manowska żałuje też, że większość rządząca nie zdecydowała się na zmiany w KRS, co do której KE również ma wątpliwości. – Niejednokrotnie mówiłam, że osobiście nie podobał mi się sposób wyboru poprzedniej KRS i nie podoba mi się wybór obecnej. Rząd i parlament nie zdecydowały się zmienić ustawy o KRS, choć miałam nadzieję, że tak się stanie. Ale nie dlatego, że KE ma rację, po prostu chciałabym, by to znękanie się nad Polską wreszcie się zakończyło – zastrzega I prezes SN. – Mam wrażenie, że jak tylko Polska robi pół kroku do tyłu, to jest spychana na krawędź kolejnej przepaści pod pozorem obrony praworządności – kwituje rozmówczy- ni DGP. ©️ A2-3

Ryc. 9. „Tu nie chodzi o żadną praworządność”.
Źródło: DGP [8.08].

4.1.2. DGP – ‘sędziowie popełniają pospolite przestępstwa i charakteryzują się cechami niezgodnymi z oczekiwaną atrybucją sędziego jako osobowego reprezentanta sądu’ versus ‘sędziom przysługują specjalne prawa’

Charakterystyki ‘sędziowie popełniają pospolite przestępstwa lub charakteryzują się cechami niezgodnymi z oczekiwaną atrybucją sędziego jako osobowego reprezentanta sądu’ (np. stronniczością) pojawiły w 3 z 19 analizowanych publikacji DGP. W sferze presupozycji semantycznych w tekstach *Jak usunąć sędziego złodzieja* (tutaj: ‘sędziowie kradną’) i *Abolicja dla sędziów* (por. *postępowania dotyczące przestępstw popełnianych przez sędziów; abolicja dla sędziów - ‘sędziowie popełniają przestępstwa’*) oraz w sferze presupozycji pragmatycznych w krótkiej zapowiedzi *Sędzia frankowicz może orzekać* (por. *To, że sędzia*

Sam ma w banku kredyt, nie oznacza z góry, że nie może sędzić w sprawie, w której bank ten jest stroną, a żądaniem jest unieważnienie umowy o hipotekę we frankach - 'sędzia może być stronniczy'). W jednej z przywołanych publikacji (**Jak usunąć sędziego złodzieja**) za pomocą systemowych środków perswazyjnych – interpretacyjnej składni oraz nacechowanych emocjonalnie słów wprowadzona została charakterystyka 'sędziowie popełniający pospolite przestępstwa są bezkarni' (por. *Mimo że sędzia Sądu Apelacyjnego Robert W. jest już* ¹² *prawomocnie skazany za kradzież pendrive'ów, to nadal nie został usunięty z zawodu*).

Przeciwwagą dla wyróżnionych negatywnych charakterystyk jest zawarte w co najmniej 5 publikacjach DGP przekonanie 'sędziom przysługują specjalne prawa', będące echem myślenia o urzędzie sędziego. Wprowadzane jest ono w kontekstach dwojakiego rodzaju: gdy zakładana jest określona atrybucja sędziego oraz gdy mowa jest o różnego rodzaju nadużyciach poszczególnych sędziów. Uaktywniana na różnych poziomach jawności wchodzi w relacje z innymi elementami struktury właściwości przypisywanych sędziemu na pierwszych stronach DGP 2022. W zapowiedzi **Jak usunąć sędziego złodzieja** przekonanie o szczególnych atrybutach zawodu sędziego zawarte w sferze założeń pragmatycznych wypowiedzi

³⁹ *część sędziów ID [Izby Dyscyplinarnej – DKF i MK] wykazuje ostrożność co do rozpoznawania spraw dyscyplinarnych sędziów po znanych orzeczeniach organów międzynarodowych - tłumaczy Piotr Falkowski, rzecznik ID SN*

konkuruje z charakterystyką 'sędziowie są uzależnieni od polityki'. Odczytanie jednej z tych charakterystyk jest przejawem wyboru określonej perspektywy poznawczej. Z kolei w wypowiedzi

³ *Szefowa Komisji Europejskiej udzieliła DGP wywiadu, w którym ocenia, że nowa ustawa o sądownictwie (weszła w życie w połowie lipca) nie gwarantuje sędziom możliwości kwestionowania statusu innych sędziów bez ryzyka, że zostaną pociągnięci do odpowiedzialności.*

zaczepniętej z zapowiedzi **KPO bez sędziów nie ruszy**, presupozycja pragmatyczna (x) 'sędziom przysługuje atrybut niezależności' nie tyle konkuruje z (y) 'sędziowie są uzależnieni od polityki', co wchodzi z nią w relacje o charakterze przyczynowo-skutkowym: skoro (y), to trzeba walczyć o zachowanie (x). W analizowanym przykładzie na obrońców niezależności polskich sędziów kreowana jest Komisja Europejska.

Atrybutowanie obrazu sędziego właściwością niezależności w wyniku argumentacji logicznej zachodzi także w zapowiedzi **TSUE daje oręż neosędziom** (por. np. *Sam fakt, że sędzia został powołany w takich, a nie innych okolicznościach, nie podważa jego bezstronności*). W tym przypadku cecha 'sędziom przysługują specjalne prawa' ze względu na presupozycję nadrzędności tych praw buduje gradację, w której politycznie uwarunkowane

przemiany w sposobie funkcjonowania polskiego sądownictwa i będące jego efektem wewnętrzne podziały (por. *starzy sędziowie* a *neosędziowie*), choć przez instytucje unijne oceniane bardzo negatywnie, stają się (także dla tych instytucji) mniej istotne niż atrybuty ustawowo przysługujące sędziemu jako osobowemu reprezentantowi sądu.

Uzasadnienia wyróżnionej atrybucji przywołane zostają także na wyższym poziomie jawności – w wyniku uruchomienia wniosku opartego na argumentacji logicznej (por. z zapowiedzi ²⁰ *I prezes SN krytykuje pomysł na przebudowę sądownictwa: Planowane przez resort sprawiedliwości zmiany w sądach powszechnych są niedopuszczalne w perspektywie gwarancji niezależności wymiaru sprawiedliwości*), a nawet wprost (por. *powodem [decyzji o wyłączeniu od orzekania w sprawach frankowych sędziów „frankowiczów” niezgodnej z uchwałą SN – DKF i MK] jest szczególna pozycja ustrojowa Sądu Najwyższego*).

4.2. Sędziowie na pierwszych stronach „Gazety Wyborczej” 2022r.

Analiza zawartości GW2022 pokazała, że obraz sędziego kształtowany jest na 21 pierwszych stronach z 304 pierwszych stron GW 2022r. (por. ryc. 10).

- *Żulczyk nie popełnił przestępstwa* [11.01]
- *Ziobryści biorą Izbę* [19.01]
- *PiS PRZEGRZAŁ W TSUE* [17.02]
- *TK IDZIE ŚLADEM PUTINA* [11.03]
- *W sprawie neosędziów bez odpowiedzi* [23.03]
- *Sekretne majątki* [19.04]
- *Pierwszy taki wyrok* [3.06]
- *Na seks sama namawiała* [14.06]
- *Rząd PiS uciszał sędziego Żurka* [17.06]
- *Tajne majątki* [1.07]
- *Polska nie wykona wyroku* [5.07]
- *PiS ma Trybunał i kroczy drogą putinowskiej Rosji* [6.07]
- *Precedensowy wyrok SN* [3.08]
- *Julia Przyłębska. WIERNA I SŁABA* [6-7.08]
- *PRZYWRÓCONY I... ODSUNIĘTY OD ORZĘKANIA* [9.08]
- *Sąd krytykuje pozew* [7.10]
- *Bunt sędziów* [18.10]
- *Tuleya przywrócony do orzekania* [30.11]
- *Papierowa niezawisłość* [2.12]
- *TK „zainfekowany”* [7.12]
- *Idą po KPO* [15.12]

Ryc. 10. Tytuły tekstów GW współtworzących bazę materiałową.

Źródło: Opracowanie własne.

W 7 na 21 analizowanych publikacji GW pojawia się w ramach realizacji tekstu otwarcia, a w dwie kolejne konkurują jedynie z tekstami otwarcia. Analizy tych 21 tekstów pokazały, że

Faculty of Law and Administration

na pierwszych stronach GW 2022 uaktywniane są trzy równoległe charakterystyki: ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’, ‘sędziom przysługują specjalne prawa’ i ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (gdy zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (gdy niezgodnie z oczekiwaniem)’. Zgodnie z zasadą wewnętrznej motywacji cech konotacyjnych charakterystyki te są uszczegóławiane. Strukturę właściwości przypisywanych sędziemu/sądowi na jedynekach GW 2022, kształtujących MO sędziego oddaje ryc. 11.

[1] ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’

[1a] ‘sędziowie są podzieleni na przedstawicieli „wcześniejszego” porządku i „nowego” porządku’

[1a1] ‘sędziowie polscy, funkcjonując w realiach współwystępowania dwóch porządków w polskim sądownictwie: „wcześniejszego” i „nowego”, są ze sobą w konflikcie’

[1a2] ‘przedstawiciele nowego porządku (nowy porządek) oceniani negatywnie, a dotychczasowego porządku (dotychczasowy porządek) - pozytywnie’

[1a3] ‘przedstawiciele dotychczasowego porządku są pod presją nowego porządku w sądownictwie’

[1b] ‘sędziowie są chronieni przez Trybunał Sprawiedliwości UE’

[2] ‘sędziom przysługują specjalne prawa’

[3] ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (gdy zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (gdy niezgodnie z oczekiwaniem)’

Ryc. 11. Struktura właściwości przypisywanych sędziemu/sądowi na pierwszych stronach GW 2022.

Źródło: Opracowanie własne.

4.2.1. GW - ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’

Charakterystyka ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ pojawia się w co najmniej 17 publikacjach z 21 poddanych analizie. „Co najmniej”, ponieważ odbiór pozostałych 4 tekstów (por. ryc. 12) może być warunkowany potraktowaniem tej charakterystyki jako współtworzącej pragmatyczne tło wypowiedzi.

Z sądu

Żulczyk nie popełnił przestępstwa

Sąd umorzył sprawę Jakuba Żulczyka oskarżonego o znieważenie Andrzeja Dudy. – Aktywność oskarżonego miała stanowić ostrą krytykę obywatela zatroskanego o los swojego kraju – usłyszeliśmy w uzasadnieniu

► 16

Zwierzęta w cyrku

Pierwszy taki wyrok

Kateryna S. i Sebastian S., właściciele Cyrku Vegas, zostali prawomocnie skazani za znęcanie się nad zwierzętami ► 12

Witamy w Polsce

Na seks sama namawiała

Według prokuratury 14-latką została odurzona i zgwałcona. Sąd: sama namawiała, mogli nie wiedzieć, ile ma lat ► 18-19

Kraj

TK „zainfekowany”

Sprawa bezczynności Kancelarii Sejmu spowodowała NSA do oceny Trybunału Julii Przyłębskiej. Sąd administracyjny był bezwzględny w ocenie. Poszło o dublerów ► 6

Ryc. 12. Upolitycznienie sędziów/sądów jako element kontekstu pragmatycznego - zapowiedzi z jedynek GW.

Rezygnację z prezentacji tego wątku analitycznego można spuentować spostrzeżeniem, że tak jak w DGP, tak i w GW charakterystyka ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ wprowadzana jest na różnych poziomach jawności. Tym, co różni GW od DGP jest częstsze wprowadzanie tej charakterystyki na wysokim poziomie jawności i wyrazistość jej negatywnego nacechowania. Przywołać tu można 7 publikacji, w tym aż 4 teksty otwarcia (*Rząd PiS uciszał sędziego Żurka; PiS ma Trybunał i kroczy drogą putinowskiej Rosji; Ziobryści biorą Izbę; Papierowa niezawisłość*) i jedną rozbudowaną zapowiedź multimodalną umiejscowioną nad tekstem otwarcia na całej szerokości pierwszej strony (*PRZYWRÓCONY I... ODSUNIĘTY OD ORZEKANIA*). Jawność nie jest tutaj jedynie konsekwencją wprowadzania oceny upolitycznienia wprost (por. np. zapowiedzi umieszczone na ryc. 13).

TSUE

W sprawie neosędziów bez odpowiedzi

Sąd Najwyższy zapytał TSUE, czy prawo unijne pozwala mu na skontrolowanie powołań tzw. neosędziów. Ale unijny Trybunał uznał pytanie za niedopuszczalne.

– Na podstawie wydanych już wcześniej orzeczeń europejskich trybunałów i polskich sądów wiemy, że mamy polityczną KRS, mamy uchylone uchwały KRS, i wiemy, że Izba Dyscyplinarna nie jest niezależnym sądem. Teraz kropkę nad „i” musi postawić Sąd Najwyższy – komentuje rzecznik Iustitii sędzia Bartłomiej Przymusiński ▶ 3

Tylko w „Wyborczej”

Precedensowy wyrok SN

Sąd Najwyższy uznał, że prezes lubelskiego sądu Jerzy Daniluk – nominat ministra Ziobry – nie jest niezależny i bezstronny. Ten wyrok to instrukcja, jak przeprowadzać test niezależności 2 tys. neosędziów powołanych z udziałem upolitycznionej Krajowej Rady Sądownictwa ▶ 8

Sędzia Igor Tuleya

PRZYWRÓCONY I... ODSUNIĘTY OD ORZEKANIA

Sędzia Igor Tuleya został przywrócony do orzekania, ale gdy stawiał się w pracy, okazało się, że decyzja została uchylona.
– Tak wygląda polityczna kontrola nad sądami – mówią sędziowie ▶ 3
Komentarz ▶ 2

Ryc. 13. Upolitycznienie sędziów/sądów jako jawna ocena – zapowiedzi z jedynek GW.

Źródło: GW – od lewej [23.03], [3.08], [9.08].

Zapewnia ją także wskazywanie strony odpowiedzialnej za upolitycznienie – rządu i PiS

(por. [17.06]: *Rząd PiS uciszał sędziego Żurka; Polskie władze chciały zastraszyć sędziego Waldemara Żurka*; [6.07]: *PiS ma Trybunał I kroczy drogą putinowskiej Rosji*) oraz osób reprezentujących tych instytucjonalnych uczestników ([19.01]: *Ziobryści biorą Izbę; Zaufany człowiek Zbigniewa Ziobry*; [2.12] *Szkolna koleżanka Zbigniewa Ziobry i zarazem szefowa neo-KRS bez grzywny; sędzia Elżbieta Jabłońska-Malik [...] miała naciskać na dwójkę sędziów, by wycofali wniosek o nałożenie grzywny na sędzię Dagmarę Pawełczyk-Woicką [koleżankę Zbigniewa Ziobry – DKF i MK]*).

Mechanizm ten jest jednocześnie wyrazem polaryzacji rzeczywistości przedstawionej w GW za sprawą semantycznie podrzędnych konotacji [1a], [1a1], [1a2], [1a3]. Wyrazistym

Rząd PiS uciszał sędziego Żurka

Polskie władze chciały zastraszyć sędziego Waldemara Żurka, który krytykował reformy sądownictwa – uznał wczoraj Trybunał w Strasburgu. I podkreślił, że obrona praworządności jest obowiązkiem sędziów

Lukasz Woźnicki

Trybunał po raz pierwszy wypowiedział się na temat sankcji, które spadły na polskiego sędziego krytykującego zmiany w sądach wprowadzone przez PiS. Uznał, że Polska naruszyła europejską konwencję praw człowieka. Art. 6, który gwarantuje prawo do sądu, i art. 10 zapewniający swobodę wyrażania opinii.

Orczenie wydał siedmioosobowy skład ETPC. Naruszenie prawa do sądu stwierdził sześcioma głosami – przy jednym głosie sprzeciwu. W sprawie naruszenia swobody wypowiedzi był jednomyślny.

Bezprawna „reforma”

Waldemar Żurek jest sędzią Sądu Okręgowego w Krakowie. Od lat angażuje się w obronę niezależności sądownictwa. Twarz sędziowskiego oporu stał się, gdy był rzecznikiem

legalnej Krajowej Rady Sądownictwa protestującej przeciw zmianom godzącym w niezależność sądów.

Rada została rozwiązana przez PiS. Rzekomych przedstawicieli sędziów wybrał do Rady Sejm. Celem było upolitycznienie KRS – organu, który ma wpływ na obsadę wszystkich sądów w kraju. Odtąd KRS zaczęła pomagać PiS we wprowadzaniu zmian w sądach.

Żurek – usunięty z KRS prezydencką ustawą z 2017 r. – chciał zakwestionować przed sądem przedwczesne zakończenie swojej kadencji, ale nie miał takiej możliwości.

Wczorajszy wyrok potwierdził, że „reforma” KRS odbyła się z naruszeniem prawa. Nie istniała bowiem żadna procedura pozwalająca usunąć z Rady sędziom odwołać się od tej decyzji. ETPC orzekł, że skutkowało to „naruszeniem samej istoty prawa do sądu”.

• Gdy sędzia Żurek zaangażował się w debatę na temat reform, zainteresowały się nim służby

Podobny wyrok zapadł w marcu w sprawie sędziego NSA Jana Grzędy – również usuniętego z KRS. Rozstrzygnięta w czwartek sprawa była jednak o tyle odmienna, że Żurek zarzucał polskim władzom także naruszenie prawa do swobody wypowiedzi.

Mrożenie debaty

Trybunał uznał ten zarzut za słuszny. Gdy sędzia Żurek zaangażował się w debatę na temat „reform”, zainteresowały się nim służby bezpieczeństwa i organy podatkowe. Opis licznych działań podejmowanych przez państwo wobec sędziego znajdziemy w uzasadnieniu wyroku.

„Mając na uwadze kumulację środków podjętych przez władze,

wydaje się, że można je scharakteryzować jako strategię mającą na celu zastraszenie (lub nawet uciszenie) skarżącego w związku z poglądami, jakie wypowiedział w obronie praworządności” – podsumował Trybunał. Dodał, że kwestionowane środki niewątpliwie miały „efekt mrozący”. Musiały zniechęcać nie tylko skarżącego, lecz także innych sędziów do udziału w debacie.

Adw. Małgorzata Mączka-Pacholak, pełnomocniczka sędziego: – Trybunał zauważył, że prawo do wolności wypowiedzi sędziów w sprawach dotyczących wymiaru sprawiedliwości wręcz koresponduje z obowiązkiem zabierania przez nich głosu w obronie praworządności, gdy jest ona zagrożona.

Sprawa jest jedną z ponad stu podobnych – dotyczących różnych „reform” sądownictwa PiS – którymi zajmuje się Trybunał w Strasburgu. I siódmą rozstrzygniętą. We wszystkich ETPC stwierdzał, że Polska naruszyła konwencję praw człowieka.

ETPC przyznał sędziemu Żurkowi 15 tys. euro zadośćuczynienia, a także kolejne 10 tys. euro zwrotu kosztu postępowania. Wczorajszy wyrok nie jest ostateczny. Polski rząd może się od niego odwołać. ●

• Więcej ► 9

Ryc. 14. Zespół sądów motywowanych charakterystyką ‘sędziowie są podzieleni na przedstawicieli „wcześniejszego” porządku i „nowego” porządku - tekst otwarcia *Rząd PiS uciszył sędziego Żurka*
Źródło: GW [17.06]

Ich ślady to – po pierwsze - nazywanie przedstawiciela „wcześniejszego” porządku - sędziego Waldemara Żurka *twarzą sędziowskiego oporu, rzecznikiem legalnej Krajowej Rady Sądownictwa protestującej przeciw zmianom godzącym w niezależność sądów, a przedstawicieli „nowego” porządku rzekomymi przedstawicielami sędziów*²³. Po drugie,

²³ Sędziowie-przedstawiciele „nowego” porządku nazywani są na jedynkach GW m.in. także *neosędziami* i *tzw. neosędziami* (por. m.in. [23.03], [5.07], [18.10], [2.12]). Określenie *neosędziowie* zostało zresztą w jednym z tekstów otwarcia perswazyjnie objaśnione - *osoby powołane do sądów na wniosek upolitycznionej przez PiS*

zwerbalizowanie przekonania o celu działań przypisywanych PiS przez GW: *Celem było upolitycznienie KRS - organu, który ma wpływ na obsadę wszystkich sądów w kraju. Odtąd KRS zaczęła pomagać PiS we wprowadzaniu zmian w sądach.* Po trzecie, nazwanie tego działania „reformą” KRS – deprecjonująca moc tej kategoryzacji zasadza się na wzięciu pozytywnie nacechowanego słowa *reforma* w cudzysłów.

W zakończeniu niniejszego paragrafu odnotować trzeba jeszcze jedną konotację motywowaną przez charakterystykę ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ – a mianowicie **[1b]** ‘sądy są chronione przez Trybunał Sprawiedliwości UE’. Konotacja ta nie jest konsekwencją jedynie przekonania o upolitycznieniu polskiego sądownictwa

⁴⁸
(por. *PiS przegrał w TSUE: Reguła „pieniądze za praworządność” zgodna z prawem Unii - uznał Trybunał Sprawiedliwości UE i Rząd PiS uciszał sędziego Żurka: Polskie władze chciały zastraszyć sędziego Waldemara Żurka, który krytykował reformy sądownictwa - uznał wczoraj Trybunał w Strasburgu. I podkreślił, że obrona praworządności jest obowiązkiem sędziów*).

Jest ona także semantycznie powiązana z charakterystyką ‘sędziom przysługują specjalne prawa’ (por. paragraf 4.2.2).

4.2.2. GW - ‘sędziom przysługują specjalne prawa’ versus ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają (dobrze lub źle)’

W strukturze obrazu sędziego z pierwszych stron GW 2022 pojawia się - podobnie jak w przypadku DGP - cecha ‘sędziom przysługują specjalne prawa’. I podobnie jak w DGP w analizowanych tekstach GW pojawia się ślad gradacji: cecha ‘sędziom przysługują specjalne prawa’ jest ważniejsza niż ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’. Jednak w kontekstach GW, w których pojawia się ślad tej gradacji, uwypuklany jest udział przedstawicieli „nowego” porządku w niszczeniu atrybutu niezawisłości sędziów

(por. np. tekst otwarcia *Papierowa niezawisłość: Jest zawiadomienie o podejrzeniu bezprawnego wpływan na treść orzeczenia sądu [przez – DKF i MK] sędzi[ę] Elżbiet[ę] Jabłońsk[a]-Malik – przewodnicząc[ą] wydziału odwoławczego w Sądzie Okręgowym w Krakowie*),

a nie jak w DGP potrzeba respektowania tego atrybutu (por. paragraf 4.1.2.).

Przywołane manifestacje przekonania o gradacji omawianych właściwości wpływających na obraz sędziego świadczą o tym, że przekonanie to ma charakter słaby, a cecha ‘sędziom przysługują specjalne prawa’ to atrybut traktowany jako instrument w walce z upolitycznieniem polskiego sądownictwa. Potwierdzeniem tej interpretacji jest zresztą pojawiająca się w analizowanych publikacjach GW charakterystyka **[3]** ‘sędziowie wykonują

Krajowej Rady Sądownictwa [5.07]. Z kolei sędziowie-przedstawiciele „dotychczasowego” porządku nazywani są *sędziami sprzed „dobrej zmiany”* [6.07], *legalnymi sędziami* [19.01], [18.10] lub najczęściej po prostu *sędziami*.

Faculty of Law and Administration

swoje obowiązki, czyli orzekają’, ponieważ jej wystąpienie wiąże się z umieszczoną w sferze presupozycji pragmatycznych oceną: ‘orzeka dobrze lub źle’. Spostrzeżenie to zasada się na analizie kontekstów, w których mowa o orzeczeniach dotyczących funkcjonowania instytucji sądownictwa czy szerzej systemu prawnego i pracy jego przedstawicieli. Rezygnując z powtarzania cytowanych wcześniej fragmentów publikacji, przywołamy trzyzdaniową zapowiedź zatytułowaną *Sąd krytykuje pozew* – por. ryc. 15.

Sąd krytykuje pozew

Pełnomocnik TVP dopuścił się w pozwie wobec Agory plagiatu. Wytknął to sąd, który zresztą cały pozew w sprawie tekstu „Wyborczej” o Jacku Kurskim oddalił ▶ 9

Ryc. 15. *Sąd krytykuje pozew*.
Źródło: GW [7.10].

Zawarta w tej zapowiedzi asercja o wysokim stopniu pewności i potencjale wartościowania *Pełnomocnik TVP dopuścił się w pozwie wobec Agory plagiatu* oraz określenie czynności wykonanej przez sąd słowem *wytykać* to sygnały przekonania o uzależnieniu mediów publicznych od obecnej władzy i wprowadzeniu charakterystyki ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają (dobrze)’.

4.3. Sędziowie na pierwszych stronach „Naszego Dziennika” 2022r.

Analiza zawartości „Naszego Dziennika” publikowanego w 2022 pokazała, że obraz sędziego kształtowany jest przez teksty z 13 pierwszych stron ND 2022 (na 303 wydania tego dziennika) – por. ryc. 16.

- *Ideologiczny wyrok* [3.01]
 - *Sąd głuchy na argumenty* [25.03]
 - *KOMPROMIS W SPRAWIE LIKWIDACJI IZBY DYSCYPLINARNEJ* [23.05]
 - *Targowica w togach* [3.06]
 - *TSUE ZAJĄŁ SIĘ SKARGĄ KE NA POLSKĘ* [29.06]
 - *KOSZTOWNA ZWŁOKA TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO* [2-3.07]
 - *Sądy na usługach UE* [5.07]
 - *Zastanawiająca opieszałość TK* [28.07]
 - *Buta sędziowskiej kasty* [30.08]
 - *Wyrok przeciw bezpieczeństwu* [21.09]
 - *Prawda się obroniła* [27.09]
 - *Wyrok na puszczy* [5.10]
 - *Nasza misja pro-life trwa* [22-23.10]
- [lid: *Dziś przypada druga rocznica bezprecedensowego w skali Europy wyroku polskiego Trybunału Konstytucyjnego*

Ryc. 16. Tytuły tekstów ND współtworzących bazę materiałową.
Źródło: Opracowanie własne.

Aż 9 z 13 analizowanych artykułów szczególnie przykuwają uwagę czytelnika: 8 jako teksty otwarcia, a dziewiąty jako zapowiedź, która umiejscowieniem na stronie i graficznym sposobem wyróżnienia przegrywa jedynie z tekstem otwarcia.

Analiza pierwszych stron ND 2022 pokazała, że na obraz sędziego wpływają dwie (powiązane ze sobą) charakterystyki: ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ i ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (gdy zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (gdy niezgodnie z oczekiwaniem)’. (Strukturę właściwości kształtujących obraz sędziego na pierwszych stronach ND 2022 oddaje ryc. 17).

- [1] ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’
- [1a] ‘sądy (polskie) ulegają polityce i ideologii Zachodu’
 - [1b] ‘sędziowie (polscy i europejscy) zachowują się niezgodnie z interesami Polski/państwa/polskiego społeczeństwa’
 - [1c] ‘sądownictwo jest skonfliktowane’
- [2] ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (niezgodnie z oczekiwaniem)’

Ryc. 17. Struktura właściwości przypisywanych sędziemu/sądowi na pierwszych stronach ND 2022r.
Źródło: Opracowanie własne.

4.3.1. ND - ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’

Charakterystyka ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ uaktywniana jest co najmniej w 10 analizowanych tekstach ND, a dla pozostałych dwóch **KOMPROMIS W SPRAWIE LIKWIDACJI IZBY DYSCYPLINARNEJ** i **KOSZTOWNA ZWŁOKA TRYBUNAŁU**

KONSTYTUCYJNEGO – zapisywanych, zgodnie z przyjętą w ND konwencją, wersalikami) to element kontekstu, którego znajomość jest konieczna dla zakreslenia interpretacyjnego horyzontu wspólnoty nadawczo-obiorczej zbudowanej wokół ND. Należy zaznaczyć, że wyróżnienie charakterystyki [1] ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ nie pokazuje specyfiki obrazu sędziego z pierwszych stron ND 2022. Decydują o niej natomiast - uszczegółowiające charakterystykę [1] - właściwości [1a] i [1b], a także to, że specyficzne dla DGP i GW rozwinięcie przekonania o upolitycznieniu polskiego sądownictwa cechą ‘sędziowie są podzieleni na przedstawicieli „wcześniejszego” porządku i „nowego” porządku’ w ND zastępowane jest bardzo ogólnikową presupozycją [1c] ‘sądownictwo jest skonfliktowane’. Co ważne, presuponowaną tylko w jednej sześciowyrzowej zapowiedzi **KOMPROMIS W SPRAWIE LIKWIDACJI IZBY DYSCYPLINARNEJ**, odczytanie której zasada się na znajomości znaczenia słowa *kompromis* i wiedzy o przebiegu likwidacji ID.

Właściwości [1a] ‘sądy (polskie) ulegają polityce i ideologii Zachodu’ i [1b] ‘sędziowie (polscy i europejscy) zachowują się niezgodnie z interesami Polski/państwa/polskiego społeczeństwa’ - będące uszczegółowieniem przekonania o upolitycznieniu działań sądów - są ściśle ze sobą powiązane. Najbardziej wyraziście wybrzmiewają one w 4 tekstach otwarcia, a właściwie już w ich tytułach (*Sądy na usługach UE; Targowica w togach; Zastanawiająca opieszałość TK; Buta sędziowskiej kasty*) oraz w jednej z krótkich zapowiedzi z działu tematycznego „SĄD” (*Ideologiczny wyrok*). Przy czym w publikacji *Buta sędziowskiej kasty* (por. ryc. 18) obraz sędziego kształtowany jest w wyniku negatywnej oceny międzynarodowych stowarzyszeń sędziowskich, które – jak czytamy w lidzie analizowanej publikacji – *zaskarżyły do TSUE decyzję Rady UE w sprawie polskiego KPO*, co jest uznawane przez autora tekstu za przejaw poparcia dla polskiej opozycji.

UNIA EUROPEJSKA

Buta sędziowskiej kasty

Unijne organizacje sędziowskie zaskarżyły do TSUE decyzję Rady UE w sprawie polskiego KPO

Rafał Stefaniuk

Trudno zliczyć, ile to już razy polska opozycja wspierana była przez zachodnie instytucje. Tym razem cztery międzynarodowe organizacje sędziowskie uważają, że polski „Krajowy plan odbudowy” powinien zostać unieważniony. Z wnioskiem w tej sprawie zwróciły się więc do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jak twierdzą, zobowiązania nałożone na Polskę w tzw. kamieniach milowych ignorują wyroki TSUE w sprawie sądownictwa. Uznały tym samym, że reforma Sądu Najwyższego opracowana przez prezydenta Andrzeja Dudę jest niewystarczająca.

– To jest niedopuszczalna ingerencja organizacji międzynarodowych w nasze krajowe sprawy. Źródłem prawa w Polsce jest Konstytucja, a nasz Naród nigdy nie uzna zwierzchności instytucji unijnych. Minęły już czasy, gdy obcy dyktowali nam treść ustaw lub wystawiali instrukcje, pouczając nas, w którym kierunku mają iść kluczowe dla przyszłości państwa polskiego reformy – mówi „Naszemu Dziennikowi” Adam Andruszkiewicz, sekretarz stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Europejscy sędziowie są zdania, że wyroki TSUE muszą być wprowadzane w życie natychmiast i w całości. Z

kolei tzw. kamienie milowe wynegocjowane między Komisją Europejską a rządem Mateusza Morawieckiego nie wpisują się w tę zasadę. Wska-

Mamy do czynienia z niedopuszczalną ingerencją organizacji międzynarodowych w nasze krajowe sprawy

zano m.in., że sędziowie, zawieszni decyzją nieistniejącej już Izby Dyscyplinarnej, nie zostali jeszcze przywróci do pracy, a tzw. kamienie milowe

pozwalają na odrębne postępowanie w ich sprawie. Toteż – według nich – Rada UE podjęła niezgodną z prawem decyzję o akceptacji polskiego KPO. – Każdy już dostrzega, że w tym konflikcie nie chodzi o żadną praworządność, tylko nienawiść wobec polskiego Narodu, który rozumie, czym jest odrębna, oparta na chrześcijańskich korzeniach tożsamość narodowa i państwowa suwerenność: polityczna, ekonomiczna czy energetyczna. To pokaz buty i próba siły, aby tę tożsamość i suwerenność zniszczyć – podnosi w rozmowie z nami dr Marcin Romanowski, wiceminister sprawiedliwości. □

Dokoliczenie na s. 3

Ryc. 18. Tekst otwarcia *Buta sędziowskiej kasty*.
Źródło: ND [30.08].

O negatywnej ocenie tych stowarzyszeń świadczy sposób nazywania tych stowarzyszeń i ich działania, jak i identyfikacja motywacji tego działania. Wartościowanie wprowadza nie tylko oddziennikarskie wyrażenie *sędziowska kasta* (za sprawą negatywnych konotacji rzeczownika *kasta*²⁴) czy słowo *buta* (w przypadku którego negatywne nacechowanie ma rangę cechy definicyjnej²⁵), powtórzone przez autora publikacji za cytowanym w artykule Marcinem Romanowskim, który butę przypisuje międzynarodowym stowarzyszeniom sędziowskim. Wartościowanie wprowadzane jest także w ramach cytatów z wypowiedzi osób, które biorąc pod uwagę ideologiczny profil ND, można uznać za autorytety. Jest ono, po pierwsze, konsekwencją nazywania przez – jak napisano - *Adama Andruszkiewicza, sekretarza stanu*

²⁴ *19* *sta* - „grupa społeczna wyróżniająca spośród innych przywilejami, statusem materialnym lub zawodem” *kasta* - *22* *ki słownik języka polskiego PAN* (wsjp.pl) [dostęp 1.07.2023].

²⁵ *Buta* - „cecha kogoś, kto jest nadmiernie pewny siebie *19* zachowuje się wyniośle, będąc przekonany, że jest lepszy od innych i przysługują mu inne prawa” *buta* - *Wielki słownik języka polskiego PAN* (wsjp.pl) [dostęp 1.07.2023].

w *Kancelarii Prezesa Rady Ministrów* działań międzynarodowych stowarzyszeń sędziowskich *niedopuszczalną ingerencją [...] w nasze krajowe sprawy*. Po drugie, wprowadzone zostaje także w ramach cytatu z wypowiedzi Marcina Romanowskiego (por. ryc. 18). Przy czym cytacja nie jest tu sposobem na zdystansowanie się wobec opinii zawartych w przywołaniu, ale podniesienia ich rangi. Świadczy o tym m.in. wysunięcie Marcina Romanowskiego na pozycję autorytetu przez przywołanie przysługującego mu stopnia naukowego oraz stanowiska w rządzie, a także – wartościujące określenie werbalnej aktywności tego autorytetu za pomocą czasownika *podnosić* we wprowadzającym nacechowanie stylistyczne znaczeniu ‘mówi’.

Rezygnując ze szczegółowej analizy pozostałych publikacji, w których wprowadzane są charakterystyki [1a] ‘sądy (polskie) ulegają polityce i ideologii Zachodu’ i [1b] ‘sędziowie zachowują się niezgodnie z interesami Polski/państwa/polskiego społeczeństwa’, odnotować wypada ich najbardziej wyraziste werbalne poświadczenia. Wyraziste nie tylko ze względu na wysoki poziom jawności wprowadzanej oceny, ale także dlatego, że są one składnikami tytułów analizowanych publikacji. Przykładem może być zatem, obarczenie polskich sędziów etykietką *targowicy* używanej dla określenia „osób uznawan[ych] przez mówiącego za zdrajców narodu”²⁶. (por. *Targowica w togach*), użycie frazeologizmu *być na usługach* jako sposobu na sformułowanie nieweryfikowalnej oceny działania sądów, które – jak czytamy w lidzie, *oddaliły uchwały o powstrzymaniu ideologii lgbt* (por. *Sądy na usługach UE*), a negatywnie nacechowanego słowa *ideologiczny* jako przydawki dookreślającej właściwość wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce (por. *Ideologiczny wyrok*), a także presuponowanie w tytule *Zastanawiająca opieszałość TK* zależności politycznej i ideologicznej Trybunału Konstytucyjnego, który w ciągu dwóch lat nie wydał orzeczenia w sprawie – jak napisano w publikacji – *zgodności z polską Ustawą Zasadniczą Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej*.

4.3.2. ND - ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (niezgodnie z oczekiwaniem)’

Najbardziej wyrazistymi przykładami uaktywnienia w ND charakterystyki [2] ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (niezgodnie z oczekiwaniem)’ są tytuły 6 tekstów, w których zawarto ocenę sądowych orzeczeń. Bez wnikliwej analizy za wyraz negatywnej ocenę sądowych orzeczeń uznać można

Faculty of Law and Administration

tytuły tekstu otwarcia - *Wyrok przeciw bezpieczeństwu*, publikacji konkurującej z tekstem otwarcia publikacji - *Sąd głuchy na argumenty*, a także krótkiej zapowiedzi - *Ideologiczny wyrok*. Zatrzymać się natomiast należy przy zaskakującym tytule *Wyrok na Puszcę*. W tym przypadku ocena powstaje w wyniku odczytania gry językowej opartej na wieloznaczności słowa *wyrok*. Z prymarnym w kontekście działań sądu znaczeniem *wyroku* - „decyzja sędziego lub komisji sędziowskiej, stanowiąca orzeczenie w procesie karnym lub cywilnym” – konkuruje znaczenie „niepodważalna i niekorzystna dla kogoś opinia w jakiejś sprawie”²⁷ uaktywnione wprowadzeniem łączliwości składniowej *wyrok* - na kogoś, na coś: *na Puszcę* (tj. na Puszcę Białowieską – por. lid *Puszcę Białowieską czeka dalsza dewastacja. To efekt orzeczenia sądu, który przychylił się do ideologicznych żądań tzw. organizacji ekologicznej*).

Co ciekawe, pozytywna ocena orzeczeń sądowych jest w tytułach ND jedynie sugerowana. W publikacji o tytule *Nasza misja pro-life trwa* pojawia się ona w wyniku przywołania jednego z przejawów skuteczności tytułowej misji:

²¹ 22 października 2020 roku Trybunał Konstytucyjny zwiększył prawną ochronę dzieci poczętych, znosząc tzw. przesłankę eugeniczną, w wyniku której rokrocznie życie traciło tysiące dzieci podejrzewanych o choroby.

Natomiast tytuł innego tekstu otwarcia - *Prawda się obroniła*, będący nawiązaniem do frazeologizmu *prawda broni się sama*, choć jest pierwszym sygnałem pozytywnej oceny działania sądu, jest jednocześnie sygnałem umniejszenia roli jego orzecniczej działalności.

Puentą omówienia wprowadzanej w ND charakterystyki ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (niezgodnie z oczekiwaniem)’ jest zestawienie dwóch z przywoływanych tekstów: *Sąd głuchy na argumenty* i *Prawda się obroniła* (por. ryc. 19).

²⁷ Por. [wyrok](http://wielki.slp.pl) - Wielki słownik języka polskiego PAN (wslp.pl).

Sąd głuchy na argumenty

Mimo uznania przez sądy administracyjne zasadności decyzji odmawiającej Watchdog Polska informacji publicznej dyrektor finansowy Fundacji Lux Veritatis Lidia Kochanowicz-Mańk została skazana.

Obrona wskazuje, że sąd nie poruszył żadnego ważnego zagadnienia, które podnosiła. Dla prawników zaskakujące i trudne do akceptacji jest to, że o co innego się oskarża, a za co innego się skazuje.

Wyrok nie jest prawomocny.

└ s. 6

PRAWO Prawda się obroniła

Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił wyrok skazujący Lidie Kochanowicz-Mańk, dyrektora finansowego Fundacji Lux Veritatis, i umorzył sprawę

Zenon Baranowski

Wczoraj odbyła się rozprawa odwoławcza od haniebnego wyroku skazującego Lidie Kochanowicz-Mańk na 3 miesiące pozbawienia wolności w zawieszaniu na rok. Sąd podzielił zarzuty podnoszone przez obronę i prokuraturę w złożonych apelacjach, że stowarzyszenie Watchdog Polska nie było uprawnione do wniesienia aktu oskarżenia dotyczącego naruszenia ustawy o informacji publicznej. Sędzia Iwona Konopka w ustnym uzasadnieniu wyroku stwierdziła, że akt oskarżenia był niedopuszczalny. – Stowarzyszenie nie ma statusu pokrzywdzonego i nie było podmiotem uprawnionym do złożenia aktu oskarżenia substydialnego. Powinno to skutkować umorzeniem postępowania – dodała. Sprawa dotyczy 2016 roku, kiedy Sieć Obywatelska Watchdog Polska zaczęła domagać się informacji publicz-

nej i nigdy nie została przez Fundację Lux Veritatis zlekceważona. – Od samego początku twierdziłam, że ta sprawa nie powinna trafić na wokandy sądu karnego, że nigdy nie powinnam być oskarżona.

Stowarzyszenie Watchdog Polska nie było uprawnione do wniesienia aktu oskarżenia przeciwko Fundacji Lux Veritatis

Ten wyrok to jednoznacznie potwierdził. Tutaj tyle było tych argumentów, które były oczywiste, i ten wyrok nie mógł być inny – mówi nam Lidia Kochanowicz-Mańk.

Mecenas Paweł Panek stwierdza, że ten akt oskarżenia można w tej sytuacji uznać za nadużycie. – Trzeba będzie przeanalizować to zda-

lenie. Zastanowić się nad kontekstem społecznym, być może politycznym. Ważne jest, że sąd okręgowy stanął po stronie i Fundacji, i ojców, i po stronie prokuratora, ważne było tutaj stanowisko prokuratora, które również sąd potwierdził, że żadne dobro Watchdoga nie zostało naruszone. Nigdy ta sprawa nie powinna trafić do sądu – wyjaśnia prawnik w rozmowie z „Naszym Dziennikiem”.

Cała sprawa pokazuje, że chciano uderzyć w katolickie Radio Maryja i dzieła przy nim powstałe. – To służyło temu, żeby zniechęcić ludzi do wspierania Fundacji. Stowarzyszenie Watchdog dokładnie zdaje sobie sprawę z tego, że ograniczenie darowizn naszych słuchaczy, telewidzów może spowodować problemy w funkcjonowaniu Fundacji, i nie wiem, czy to nie był najważniejszy cel Watchdoga – zauważa Lidia Kochanowicz-Mańk. □ Dokończenie na s. 3

Ryc. 19. ‘Sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (niezgodnie z oczekiwaniem)’ – ND.
Źródło: ND – od lewej [25.03], [27.09].

Wyrok skazujący dyrektor finansową Fundacji Lux Veritatis został oceniony jako *haniebny*, będący przejawem tego, że *Sąd* [jest – DKF i MK] *głuchy na argumenty*. Z kolei umorzenie tego wyroku zostało uznane za przejaw mocy prawdy (por. tytuł *Prawda się obroniła*).

WNIOSKI

Sformułowane przez nas wnioski dotyczące MO sędziego bazują na spostrzeżeniu, że w wielu publikacjach bazy materiałowej pojęcia sądu i sędziego nie są różnicowane. Wnioski te mają dwojaki charakter – odnoszą się do formy, której wybór decydował o kształcie medialnego obrazu sędziego i do właściwości tego obrazu.

(1) Przekazy kształtujące obraz sędziego w 2022 roku nieco częściej publikowano na pierwszych stronach DGP (w 19 z 252 wydań) i GW (w 21 z 304 wydań), niż ND (w 13 z 303 wydań). Mogłoby to świadczyć o tym, że „siła” oddziaływania w zakresie tworzenia MO

sędzię jest nieco mniejsza niż w przypadku DGP i GW. Jednak, wniosek ten osłabia spostrzeżenie dotyczące formy publikacji analizowanych tekstów. Otóż, podczas gdy w DGP tematyka sędzię/sądu 3 razy pojawiła się w ramach tekstu otwarcia i 2 razy w zapowiedziach konkurujących o uwagę czytelnika jedynie z tekstem otwarcia, to w ND - 8 tekstach otwarcia i jednej zapowiedzi niemal równorzędnej tekstowi otwarcia, to znaczy podobnie jak w GW, w której pojawiła się w 7 tekstach otwarcia i w 2 publikacjach konkurujących jedynie z tekstami otwarcia. Analiza ta pokazała zatem, że tematyka związana z sądownictwem przez GW i ND równie często traktowana była jako pierwszoplanowa. Rzadziej za pierwszoplanową uznano ją w GDP.

(2) Choć poszczególne właściwości MO sędzię we wszystkich analizowanych periodykach wprowadzono z wykorzystaniem takich samych środków i zabiegów językowych (wprost, za pomocą leksykalnych środków perswazyjnych, w sferze presupozycji pragmatycznych i semantycznych, w wyniku uruchamiania wnioskowania konwersacyjnego i argumentacji logicznej), to mechanizmy te były wykorzystywane z różną częstością. Rezygnując ze szczegółowej analizy wpływu tej zmiennej na kształt MO sędzię, odpowiedzialnie możemy skonstatować jedynie wyższy poziom jawności przekazów GW i ND niż DGP.

(3) Analizy wykazują podobieństwo obrazu sędzię kształtowanego na „jedynkach” DGP i GW ze względu na współdzielenie właściwości ‘sędziowie są uzależnieni od polityki’ rozwijanej przez identyczne (omówione powyżej) jej uszczegółowienia- zwracające uwagę na to, że przyczyną tego upolitycznienia jest sposób sprawowania władzy w Polsce, a także właściwość ‘sędziom przysługują specjalne prawa’. Różnice między DGP i GW sprowadzić można do trzech kwestii. Po pierwsze, natężenia właściwości przypisywanych sędziemu w DGP i w GW i na sposobie ich wprowadzania. Po drugie, sposobu rozumienia tych „specjalnych praw”. W DGP przekonanie ‘sędziom przysługują specjalne prawa’ są echem myślenia o urzędzie sędzię i pokazywane są jako właściwość bliska normatywnie przysługującemu sędziemu atrybutowi „szczególnych uprawnień” w rzeczywistości prawno-społecznej nierozzerwalnie powiązanych ze szczególnymi obowiązkami i ograniczeniami składającymi się łącznie na status zawodu sędzię oraz stanowiącymi gwarancję niezawisłości sędziowskiej. Natomiast w GW te „specjalne prawa” traktowane są instrumentalnie, jako narzędzie w walce z upolitycznieniem polskiego sądownictwa. Po trzecie, przejawem odmienności DGP i GW jest wprowadzenie do obrazu sędzię DGP cechy ‘sędziowie

popelniają pospolite przestępstwa i charakteryzują się cechami niezgodnymi z oczekiwaną atrybucją sędziego jako osobowego reprezentanta sądu’, a do obrazu sędziego GW - cechy ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (niezgodnie z oczekiwaniem)’. Ich wystąpienie świadczy o tym, że DGP stara się być stróżem porządku społecznego, a GW – jest stróżem pewnej wizji tego porządku.

Włączając do porównania trzeci z analizowanych periodyków, należy zwrócić uwagę na dwie kwestie. Po pierwsze, sposób uszczegóławiania przekonania o upolitycznieniu sędziów łączący GW i DGP, odróżnia je od ND, w którym za przyczynę upolitycznienia uznaje się uleganie polityce i ideologii Zachodu. Odnotować należy minimalizowanie wpływu na obraz sędziego ND właściwości ‘sądownictwo jest skonfliktowane’, będącego ogólnikowym i jednostkowym odbiciem najważniejszych dla DGP i GW przekonania o polaryzacji polskiego sądownictwa na porządki „dotychczasowy” i „nowy”. Po drugie, silnie wartościująca działania sędziów/sądów wspólna GW i ND charakterystyka ‘sędziowie wykonują swoje obowiązki, czyli orzekają - dobrze (zgodnie z oczekiwaniem) lub źle (niezgodnie z oczekiwaniem)’ zwraca uwagę zarówno na podobieństwo tych periodyków jako tytułów politycznie i ideologicznie zaangażowanych, jak na odmienności wynikające z kierunku tego zaangażowania.

(4) Wnioski końcowe dotyczą dwóch kwestii. Po pierwsze, zasadności mówienia o jednym MO sędziego i – po drugie – charakteru relacji między MO sędziego a normatywnie zaprojektowanymi ramami sprawowania urzędu sędziego. Odnosząc się do pierwszej z tych kwestii, należy stwierdzić, że skoro MO sędziego analizowanych periodyków różnią się, nie ma jednego medialnego obrazu sędziego, lecz są medialne obrazy sędziego. Odnosząc się z kolei do drugiej, generalne spostrzeżenie subiektywności i emocjonalności MO sędziego kształtowanych na pierwszych stronach analizowanych periodyków musi zostać obwarowane pewnymi zastrzeżeniami. Choć we wszystkich analizowanych tytułach obrazy sędziego jako osobowego reprezentanta sądu nie są odbiciem rzeczywistości, ale jej interpretacją, i mają charakter zbioru powiązanych ze sobą subiektywnych i nacechowanych emocjonalnie charakterystyk, to analizowane tytuły różnią się stopniem interpretacyjności. Wyróżnia się tutaj DGP, która zwracając uwagę na uzależnienie sądownictwa od władzy i dostrzegając problem jego wewnętrznego podziału, stara się zachować neutralność w medialnym sporze o polskie sądownictwo. W przypadku tego specjalistycznego tematycznie dziennika profesjonalna perspektywa oglądu sądowniczej rzeczywistości i jej wpływ na kształt obrazu sędziego ujawnia się bardziej wyraziście i nie jest traktowana instrumentalnie.

BIBLIOGRAFIA

LITERATURA:

- 29 Czapska J., *Wizerunek sądu w opinii społecznej*, [w:] Borucka-Arctowa M., Pałeczki K. (red.), *Sądy w opinii społeczeństwa polskiego*, Kraków 2003.
- 11 Daniel K., *Normatywny i społeczny obraz sędziego*, [w:] Borucka-Arctowa M., Pałeczki K. (red.), *Sądy w opinii społeczeństwa polskiego*, Kraków 2003.
- 1 Ereciński T., Gudowski J., Iwułski J., [w:] Gudowski J. (red.), *Prawo o ustroju sądów powszechnych. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa. Komentarz*, Warszawa 2009.
- 10 Grzymisławska-Cybułska M., *Bezstronność sądu i sędziego jako element budowania zaufania do władzy sądowniczej*, *Przegląd Sejmowy* nr 5 (142)/2017.
- 5 Kępa-Figura D., *Wnioskowanie ukierunkowane kontekstem pragmatycznym w komunikacji medialnej*, [w:] *Nowe zjawiska w języku, tekście i komunikacji III. Kontekst a komunikacja*, pod. red. I. Matusiak-Kempy, S. Przybyszewskiego, Olsztyn 2011.
- 16 Kępa-Figura D., *Medialny obraz świata – prolegomena*, [w:] *Interpretácie sveta v jazyku*, red. P. Káša, R. Tokarski, M. Vojteková, Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, Prešov 2015.
- Kępa-Figura D., *Mediolingwistyka otwarta*, w druku.
- 15 Lakoff G., Johnson M., *Metafory w naszym życiu*, Warszawa 1988.
- 6 Piekot T., *Pierwsza strona gazety jako komunikat*, „Rozprawy Komisji Językowej XXXI W TN”, Wrocław 2005.
- 9 Pilipiec S., Kępa M., *The Prestige of Legal Professions among Students of Law and the Intention to Practice These Professions*, „Studia Iuridica Lublinensia”, 28(4), 2019, <http://dx.doi.org/10.17951/sil.2019.28.4.65-87>
- 33 Sokolewicz W., Zubik M., *Uwagi do art. 2 Konstytucji RP*, [w:] Garlicki L., Zubik M. (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2016.
- 6 Ślawska M., *Przestrzeń pierwszej strony gazety na przykładzie lokalnych dodatków „Dziennika Zachodniego”*, [w:] *Komunikowanie lokalno-regionalne w dobie społeczeństwa medialnego. Problemy teoretyczno-praktyczne*, t. 1, red. S. Michalczyk, K. Brzoza, Katowice 2018.
- 13 Ślawska M., *Pierwsze strony dzienników ogólnopolskich – przestrzeń radykalizacji?*, [w:] *Transmedialne i multimodalne narracje i dyskursy w obliczu zagrożeń cywilizacyjnych. Radykalizacja języka i postaw Polaków w XXI wieku*, pod red. I. Kawki, W. Prażucha, M. Ślawskiej, Kraków 2023.
- 35 Tkacz S., *Sędzia jako osoba sprawująca „wymiar sprawiedliwości”*, *Acta Universitatis Wratislaviensis. Przegląd Prawa i Administracji*. T. 110 (2017).
- 5 Tokarski R., *Semantyka barw we współczesnej polszczyźnie*, Lublin 1995.
- Tokarski R., *Ramy interpretacyjne a problemy kategoryzacji (przyczynek do tzw. definicji kognitywnej)*, [w:] *Językowa kategoryzacja świata*, pod red. R. Grzegorzczkowej, A. Pajdzińskiej, Lublin 1996.
- 1 Wasilewski J., *Mechanizmy medialne a wizerunek sądu w Polsce z 2010 roku*, [w:] I. Hofman, D. Kępa-Figura, *Współczesne media. Wolne media?*, t. 2: *Oddziaływanie mediów*, Lublin 2010.
- 28 Wiliński P., Karlik P., *Uwagi do art. 178 Konstytucji RP*, [w:] Safjan M., Bosek L. (red.), *Konstytucja RP. Tom II. Komentarz art. 87- 243*, Warszawa 2016.
- 26 Wojtak M., *Konfiguracja gatunkowa charakterystyczna dla pierwszej strony gazety*, [w:] Borkowski I., Woźny A. (red.), *W kulturze pierwszych stron*, Wrocław 2005.

AKTY PRAWNE

2

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1429).

2

ORZECZNICTWO

Postanowienie NSA z dnia 16 października 2012 r., I OSK 1886/12, LEX nr 1269635.

Postanowienie NSA z dnia 17 października 2012 r., I OSK 1876/12, LEX nr 1325008.

Postanowienie SN z dnia 16 października 2016 r., I NOZP 2/19, LEX nr 2749005

30

Wyrok TK z dnia 19 kwietnia 1999 r., K 8/99, LEX nr 36399.

Wyrok TK z dnia 24 czerwca 1999 r., K 3/98, LEX nr 33153.

Wyrok TK z dnia 9 marca 2016 r., K 47/15, LEX nr 2001897.

INNE ŹRÓDŁA

buta - Wielki słownik języka polskiego PAN.

Instytut Monitorowania Mediów. [RMF FM najbardziej opiniotwórczym tytułem mediowym 2022 roku | IMM - monitoring mediów.](#)

kasta - Wielki słownik języka polskiego PAN.

14

Komunikat z badań CBOS Nr 95/2022, Społeczne oceny wymiaru sprawiedliwości, lipiec 2022, https://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2022/K_095_22.PDF.

7

[przechwyty – Słownik języka polskiego PWN.](#)

Raport AUDYT PBC (dawniej ZKDP). Rozpowszechnianie Tytułów Prasowych w 2022 r.
([Raport_Audyt_PBC_2022.pdf](#)).

45

targowica - Wielki słownik języka polskiego PAN.

wyrok - Wielki słownik języka polskiego PAN.

Sędziowie na pierwszych stronach gazet w 2022 r. - przyczynek do medialnego obrazu sędziego (iThenticate Similarity Report)

ORIGINALITY REPORT

17%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	ruj.uj.edu.pl Internet	95 words — 1%
2	www.bibliotekacyfrowa.pl Internet	83 words — 1%
3	gospodarka.dziennik.pl Internet	69 words — 1%
4	www.sn.pl Internet	68 words — 1%
5	doczz.pl Internet	58 words — 1%
6	socjolingwistyka.ijp.pan.pl Internet	57 words — 1%
7	bibliotekanauki.pl Internet	50 words — 1%
8	phavi.umcs.pl Internet	50 words — 1%
9	pub.lex-localis.info Internet	49 words — 1%

10	bibliotekacyfrowa.pl Internet	40 words — < 1%
11	www.krs.pl Internet	39 words — < 1%
12	www.gazetaprawna.pl Internet	37 words — < 1%
13	pau.krakow.pl Internet	36 words — < 1%
14	www.cbos.pl Internet	36 words — < 1%
15	sbc.org.pl Internet	33 words — < 1%
16	czasopisma.kul.pl Internet	30 words — < 1%
17	rebus.us.edu.pl Internet	25 words — < 1%
18	Bogusław Sołtys. "Rola Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w zapobieganiu i zwalczaniu nadużyć wolności kontraktowej w umowach zawieranych w ramach zamówień publicznych", <i>Przegląd Prawa i Administracji</i> , 2017 Crossref	24 words — < 1%
19	uwm.edu.pl Internet	24 words — < 1%
20	www.dziennik.pl Internet	24 words — < 1%

21	www.kik.katowice.opoka.org.pl Internet	24 words — < 1%
22	www.polon.uw.edu.pl Internet	24 words — < 1%
23	files.4medicine.pl Internet	22 words — < 1%
24	"Speech Etiquette in Slavic Online Communities", Springer Science and Business Media LLC, 2021 Crossref	21 words — < 1%
25	bip.gliwice.eu Internet	20 words — < 1%
26	docero.pl Internet	20 words — < 1%
27	journals.uran.ua Internet	20 words — < 1%
28	pressto.amu.edu.pl Internet	20 words — < 1%
29	philpapers.org Internet	19 words — < 1%
30	Dominika Lapawa. "Pozaustawowy kontratyp działania w ramach uprawnień wynikających z prawa do obrony w kontekście nowelizacji art. 233 §1 Kodeksu karnego", Problemy Prawa Karnego, 2021 Crossref	18 words — < 1%
31	sklep.naszdziennik.pl Internet	18 words — < 1%

32	Monika A. Król. "Zadania samorządu terytorialnego w zakresie prawnej ochrony powierzchni ziemi", <i>Studia Iuridica Agraria</i> , 2018 Crossref	16 words — < 1%
33	piz.san.edu.pl Internet	15 words — < 1%
34	www.gov.pl Internet	15 words — < 1%
35	pwd.iws.gov.pl Internet	14 words — < 1%
36	www.radioem.pl Internet	14 words — < 1%
37	Danuta Kępa-Figura. "IGRZYSKA OLIMPIJSKIE W RIO DE JANEIRO W MEMACH INTERNETOWYCH", <i>Zeszyty Naukowe KUL</i> , 2020 Crossref	13 words — < 1%
38	kernel.bg.ajd.czyst.pl Internet	13 words — < 1%
39	serwisy.gazetaprawna.pl Internet	13 words — < 1%
40	bsp.uwb.edu.pl Internet	12 words — < 1%
41	www.ztipdjp.us.edu.pl Internet	12 words — < 1%
42	Magdalena Czachorowska. "Porównania prototypowe barw w języku polskim", <i>Białostockie Archiwum Językowe</i> , 2009	11 words — < 1%

43	bc.umcs.pl Internet	11 words — < 1%
44	portal.dnb.de Internet	10 words — < 1%
45	Marcin Woliński. "Automatyczna analiza składnikowa języka polskiego", University of Warsaw, 2019 Crossref	8 words — < 1%
46	demagog.org.pl Internet	8 words — < 1%
47	miscellanea.uwb.edu.pl Internet	8 words — < 1%
48	wiadomosci.wp.pl Internet	8 words — < 1%
49	Dorota Połowniak-Wawrzonek. "Metaphor in Cognitive Approach", <i>Respectus Philologicus</i> , 2014 Crossref	7 words — < 1%
50	Ewa Kowalewska-Borys, Agata Osińska, Marlena Żukowska. "Udział czynnika społecznego w wymiarze sprawiedliwości z perspektywy konstytucyjnej", <i>Białostockie Studia Prawnicze</i> , 2016 Crossref	6 words — < 1%

EXCLUDE QUOTES OFF

EXCLUDE BIBLIOGRAPHY OFF

EXCLUDE SOURCES OFF

EXCLUDE MATCHES OFF